

The Thai Journal of Veterinary Medicine

Volume 1
Issue 3 July, 1971

Article 11

7-1-1971

แมว

เชื้อ ว่างส่งสาร

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjvm>

Part of the [Veterinary Medicine Commons](#)

Recommended Citation

ว่างส่งสาร, เชื้อ (1971) "แมว," *The Thai Journal of Veterinary Medicine*: Vol. 1: Iss. 3, Article 11.

DOI: <https://doi.org/10.56808/2985-1130.3293>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjvm/vol1/iss3/11>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Veterinary Medicine by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แม่

เชอ ว่องส่งสาร สฟ. บ., Dip. in Bact. (Manchester) *

บรรดาสัตว์ด้วยกันแล้ว เห็นจะไม่มีสัตว์ชนิดใดใกล้ชิดกับมนุษย์เท่ากับแม่ โดยเฉพาะในสังคมไทย ๆ แม่มีบทบาทสำคัญต่อคนตั้งแต่คนยังไม่รู้เตียงสาเสียด้วยซ้ำ ประเพณีไทยถือการทำพิธีทำขวัญเดือนแก่เด็กที่เกิดมาครบเดือนเป็นเรื่องใหญ่ ส่วนหนึ่งของพิธีเขาจะเอาสามสิ่งใส่ลงในเปล มีหินบดยาสมัยโบราณ กับฟักวางไว้คนละข้าง แล้วเอาแม่ผูกไว้บนให้สายนอนอยู่ตรงกลาง การเอาแม่มานั้น เขาจะใช้แม่คราว คือแม่สูงอายุหน่อย เพราะแม่ถ้าอายุมากๆ แล้ว มักจะไม่ใคร่ไปไหน รู้อยู่ แต่อย่าให้อายุมากเกินไปอย่างชนิดที่เรียกว่า แมวนอนหวด นอกจากนั้นแล้วมีตุ๊กแพรเล็ก ๆ ใส่ข้าวเปลือก ถั่วเขียว งาคำ เมล็ดฝ้าย และข้าวตอก อย่างละหนึ่ง ถึงใส่ลงในเปลด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เด็ก

ใจหนักแน่น เหมือน หิน
ตัวเย็น เหมือน ฟัก ถือกันว่าตัวเย็นไม่เป็นโรค ตัวร้อนก็อมโรค
รู้อยู่ เหมือน แม่
เจริญอกงาม เหมือน ถั่ว ข้าวเปลือก งา และฝ้าย

สำหรับข้าวตอกนั้น เห็นจะหมายถึงให้คง เหมือนข้าวตอกกระมัง เพราะเวลาจะคว่ำทำข้าวตอกมันคงโป๊ก เป๊ก ไปหมด

พอเราอายุมากหน่อย พอจะรู้ภาษาบ้าง ไม่รู้ภาษาบ้าง เราก็มักจะถูกลดกว่า อย่าช่นนี้ะ เตี้ยวแม่หวางจะกัด และเราก็มักจะได้ยินแม่หวางร้องในเวลากลางคืนเสมอ แม่หวางก็คือแม่วุ่นหนุ่มสาวหรือรุ่นตะกอนนั่นเอง ที่เวลาจะนัดพบกันก็มักจะส่งเสียง ซึ่งเราได้ยินว่า “หวาง” นั่นเอง เสียงมันน่ากลัวสำหรับวัยของเด็ก

เมื่อคนโตขึ้นพออายุเข้าเรียนหนังสือ เราก็เริ่มรู้จักคำว่า แม่เหมือน ๆ หมายถึงแม่เล็ก ๆ อายุหน่อย ไปโรงเรียนครูจะให้ท่องบทดอกสร้อย “แม่เอ๋ย แม่เหมือน จนถึง รู้จักเอารักเข้าต่อตั้ง คำ ๆ ช้านั่งระวังหนู ควรนับว่ามันกตัญญู” เราโตขึ้น เราก็รู้จักแมวน้อยลง จนกระทั่งเติบโตใหญ่ ภัยธรรมชาติเข้าคุกคามก็ทำให้นึกถึงแม่ เช่น เมื่อฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ก็มีพิธีแห่นางแมวขอฝน ไทยขอฝนโดยแห่นางแมว ฟิลิปปินส์ก็เชื่อว่าถ้าเอาน้ำราดแมวฝนจะตก การแห่นางแมวของเราต้องมีวิธีการกันหน่อย ใช้แมวตัวเมีย ใส่ลอบที่ใช้ดักปลาแห่ไปตามหมู่บ้าน

* รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร

แต่บางทีใส่ในภาชนะที่เรียกกันว่า ตะเหลว การ
แห่ก็ร้องเพลงไปด้วยว่า “นางแมวเอ๊ย มาร้องแจ้วๆ
นางแมวขอไก่ ขอไม้ได้ ร้องให้ขอฝน ขอน้ำ
มนตร์รดหัวนางแมว นางแมวขำดี มีแก้วในตาออก
มาเตือนหก ฝนตกทุกที มาปีนี้ไม่มีฝนเลย พ่อ
ตาและลูกเขยนอนเกยหน้าผาก พ่อمایشูกมาก
มันอายเพราะขำว คนหนุ่มคนสาวคนเฒ่าหัววง
พาเด็กน้อย มาเล่นนางแมวมาร้องแจ้วๆ ฝนเท
ลงมา ฝนเทลงมา ฝนเทลงมา”

ขณะแห่ไปถึงบ้านใคร เขาก็สาคน้ำลงมา
รดหัวแมว คนที่แห่ก็ดีใจ แสดงว่าฝนตกลงมา
แล้ว แห่อยู่ ๓ วัน วันที่สามชาวบ้านก็จัดข้าวสาร
พริก ปลาร้าและไก่ ให้พวกแห่นางแมวเพื่อทำ
อาหารเลี้ยงกัน เรื่องของแมวจึงคู่พิลึกพิลั่นกว่า
สัตว์อื่น

ความที่แมวใกล้ชิดอยู่กับคน คนจึงนิยม
เลี้ยงแมวกันเกือบทุกบ้าน เพราะแมวมีประโยชน์
ในการกำจัดหนู หนูกลัวแมวมาก จนมีคำพังเพย
ว่า กลัวกันยังกะหนูกับแมว แต่ปัจจุบันหนูพัฒนา
กินอาหารดีขึ้น ตัวใหญ่ขึ้น ปรากฏว่าอย่าว่าแต่
แมวเลย หมายถึงวงจืดๆ ก็มี

ลักษณะของแมวโบราณเขียนไว้เป็นกาพย์
บาง โคลงบาง พบตำนานว่า ฤๅษี ๒ คน คือ ฤๅษี
กะไลโกศ กับฤๅษีสัทธาเวท (เตาไฟ) ช่วยกัน
สร้างแมวมีลักษณะ ๑๗ ประการ ให้ชื่อว่ามงคล
วิลลา

- ประการที่ ๑ คำปลอดทั้งตัว ชื่อ นิลรัตน์
.. ๒ คำปลอดมีขนขาวเป็นแนว
สี่เท้าต่าง สองหูต่างตาเขียว
ชื่อ วิลลาศ
.. ๓ ขนสีทองแดง ทาวาว ชื่อ
ศุภลักษณ์
.. ๔ แก้วเต็ม จุดคำ ๙ แห่ง ชื่อ
นพแก้ว
.. ๕ สีดอกเลา ทาวาวเหมือนหยาด
น้ำค้าง ชื่อ มาเลศ
.. ๖ แขน ขนสีดำแซมขาว ตาสี
เหลืองเหมือนทอง ชื่อ แซม
เศวต
.. ๗ ขนสีขาว รอบคอสีดำ ตาสี
ทองคำ ชื่อ รัตนกำพล
.. ๘ ขาวทั้งตัว คำแปดแห่งคือ
เท้าหน้า ๒ เท้าหลัง ๒ หู ๒
ปากและหาง ชื่อ วิเชียรมาศ
.. ๙ คำทั้งตัว มีรอยคาคขารอบ
คอ ชื่อ นิลจักร์
.. ๑๐ ขนดำทั้งตัว หูสองข้างขาว
ชื่อ มุลิลลา
.. ๑๑ ขนสีดำ ปรกลงไปถึงสี่ข้าง
คล้ายอานม้า นอกนั้นสีขาว
ปนเทา ชื่อ กรอบแวน
.. ๑๒ ลำตัวสีไม่จำกัด มีขนขาว
จากจุมูกจดหาง ชื่อ ปัดเศศว

- „ ๑๓ ตัวดำ ขนรอบปากขาว ตาสีน้ำประสานทอง ชื่อ กระจอก
- „ ๑๔ ตัวดำ ขนรอบปากขาว ขนรอบคอขาว ตาสีรงค์ ชื่อ สิงหรสพย์
- „ ๑๕ กำทั้งตัว ขาวเฉพาะสันจมูก ตาสีทอง ชื่อ การะเวก
- „ ๑๖ ตัวดำ ขนขาวเฉพาะริมฝีปากล่าง ออก ท้อง ตาเหลืองเหมือนดอกโสน ชื่อ จตุบาท
- „ ๑๗ ขนดำ ตาสีดอกบวบ เท้าห้อยคางเท้าสิงห์ ชื่อ โคนจา

ลักษณะ ๑๗ ประการเป็นลักษณะให้คุณของแมว ถ้าแมวใดมีลักษณะประการใดประการหนึ่งก็เป็นมงคลแล้ว อย่างไรก็ตาม หางแมวมีความสำคัญในการบ่งบอกลักษณะส่วนดีของแมว โดยทั่วไปถือว่าแมวที่ดีจะต้องมีลักษณะหางยาว ยิงยาวกว่าลำตัวยิ่งดี หางงวัก คือหางที่โค้งเข้าหาตัวนั้นเป็นลักษณะที่ดีมากถือว่างวักเงินงวักทอง การถือเช่นนี้เห็นจะสืบเนื่องมาจากไทยใหญ่ ไทยใหญ่ถือว่า แมวหางงวักสืบตระกูลมาจากแมวในอดีตกาลตำนานกล่าวว่า เมื่อพระพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นพ่อค้า ประทับบนเกวียนเทียมโค โคทราบโดยญาณว่า พ่อค้าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าก็ตั้งใจพาเกวียนออกวิ่ง เป็นเหตุให้เจ้าแมวซึ่งอาศัยมาด้วยกลัวตก จึงกระโดดนั่งบนหลังโค พ่อค้ากลัวแมวจะตกจึงเอื้อมมือจับหางแมวด้วยอำนาจบุญญาภิหารของพ่อค้า จึงบรรดาลให้หางแมว

โค้งเข้าหาตัว เป็นพันธุ์แมวหางงวักสืบเนื่องถึงปัจจุบัน

แมวเมื่อตายแล้วยังเชื่อกันอีกว่า เมื่อตายแล้วเอาซากฝังครบปีแล้วเก็บกระดูกไว้ก็ให้คุณตั้งกายว่า

“แมวตายอย่าทิ้งซากผี ฝังไว้แรมปีแล้วเก็บกระดูกแมวมา

ใส่หม้อพิทักษ์รักษา จักให้คุณนามีคุณเป็นดั่งเหมือนกัน”

สำหรับประเทศไทยนั้น แมวเป็นต้นเหตุทำให้ชาวต่างชาติรู้จักคนไทยมากขึ้น แมวไทยทำชื่อเสียงในต่างประเทศเป็นอันมาก ทั้งนี้น่าจะได้ขอบคุณนายโอเวน ชาวอังกฤษ ผู้ช่วยผู้อำนวยการบริษัทวันต์เซอร์ คลาก ซึ่งมาอยู่เมืองไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๗ ได้นำแมวลับไปอังกฤษด้วย และได้เอาเข้าเข้าประกวดแมวที่อังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ และคว้ารางวัลที่หนึ่ง ทำให้ต่างชาติที่งแมวไทยเป็นอัน มากจนถึงกับตั้งสมาคมแมวไทย (The Siamese cat Club) สมาคมนี้นขยายใหญ่ขึ้นจนถึงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ สมาคมแมวไทยได้ขยายกิจการเป็นสมาคมแมวไทยแห่งจักรวรรดิอังกฤษ (The Siamese cat societ of British Empire)

ฝรั่งรู้จักแมวไทยเป็นอย่างดี และได้กำหนดลักษณะแมวไทยไว้ ๖ ประการ คือ

๑. หัวกลม และกว้าง ใบหูใหญ่ และตั้ง
๒. แก้มพอง คางเล็ก
๓. ทากลมกว้างแจ่มใสเป็นสีน้ำเงิน

๔. ลำตัวยาว ขาเรียว เท้ารูปไข่ ขาหลังสูงกว่าขาหน้า
 ๕. ขนสั้นละเอียด สีนวล หรือสีดอกเลา เท้า หาง หู เข้มกว่าลำตัว
 ๖. หางยาวเรียวงาม และชี้ตรง
- พุดถึงแมว ทำให้อดนึกถึงคำกล่าวที่ว่า “อยุธยาไม่ได้อะไร” แมวก็คืออะไร ก็ได้ความจากผู้เฒ่าผู้แก่ว่า แต่ก่อนชาวอยุธยาอยู่แพ

ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีอยู่บ่อยๆ ที่คนร้ายว่ายน้ำมาขโมยของ เขาจึงเปรียบขโมยเป็นเสมือนแมว น้ำ ซึ่งก็เป็นการที่ใช้ชื่อแมวไปในทางที่ไม่สู้จะดีอยู่หน่อย แมว! ไทยเราก็คือเป็นสัตว์ประเสริฐ เลี้ยงแล้วให้คุณหลายประการ จึงนิยมเลี้ยงกันและถือว่าการทำร้ายแมวเป็นโทษอกุศลยิ่ง ถือกันว่าถ้าฆ่าแมวแล้วบาปเท่ากับฆ่าเณรองค์หนึ่ง ชักอยากจะเป็นแมวเสียแล้ว!

รังสีวินิจฉัย

- Cystic calculi
- Sub – lumbar mass
- Retention of urine
- Cystitis